

Vides d'escriptors a l'Edat Moderna: retòrica, història i poètica

II. USOS RETÒRICS I FUNCIONS LITERÀRIES

Josep Solervicens (Universitat de Barcelona)

“Entregà sos escrits a les flames”: formes i funcions d'un *topos* biogràfic de Virgili a Comadira passant per Marino i Garcia

Que el poeta a la cambra mortuòria ordeni cremar els seus versos és un *topos* incitat pels primers biògrafs de Virgili. L'escena no busca solament justificar el neguit virgilià per haver de deixar inacabada l'*Eneida*. Precisament les diverses modulacions i interpretacions de la voluntat de destruir la pròpia creació permeten transferir el *topos* a múltiples creadors de l'Edat Moderna, fins i tot a aquells que han difós els seus escrits a través de la impremta.

La ponència explora les diverses configuracions i els múltiples usos d'aquesta construcció biogràfica, primordialment quan durant el Renaixement i el Barroc es transfereix a creadors coetanis. A part del prestigi que confereix l'emulació del gest virgilià, el relat permet mostrar l'exigència de perfecció formal, la profunditat intel·lectual o la dimensió ètica dels creadors. Els primers biògrafs de Giovan Battista Marino (Giovan Battista Baiacca, Girolamo Preti) i de Vicent Garcia (Manuel de Vega) es valen del *topos* per justificar el sensualisme i la lascívia d'algunes de les millors composicions poètiques del Barroc, en tant que pretesament ens haurien arribat contravenint la voluntat dels seus autors. La voluntat de destrucció de la pròpia obra, però,

també admet el distanciament irònic, quan el relat maximitza la transcendència de la crema, la porta fins a l'absurd o exhibeix els errors dels marmessors en l'execució de les intencions de l'autor.

El relat apareix en col·leccions de biografies, en discursos acadèmics i en prolegòmens d'obres completes, compilats un cop traspassats els autors biografiats. Tanmateix, sorprèn la utilització d'alguns dels seus components en l'escenificació de la figuració autorial dels propis creadors i la seva perdurabilitat fins a l'actualitat. En aquest sentit la ponència vol aportar alguns indicis sobre els usos postmoderns del *topos* i sobre les referències al caràcter flamíger dels versos en la literatura actual.